

СССР ШОҶЕТ УЗБЕКИСТОН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

◆ 24 апрель 1968 йил, chorshanba ◆ № 96 (13.958). Баҳоси 2 тўғри.

Яшасин мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва бахтиёр- лигининг мустақкам қалъаси, тинчлик ва тараққиётнинг ишончли таянчи бўлган Совет Социалистик Республика- лари Иттифоқи!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1 МАЙ ЧАҶИРҚЛАРИДАН)

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ- МУҚАДДАС БАЙРОҶИМИЗ

Ишчилар синфи ва барча меҳнатшароитининг идеологияси, меҳнат бунёдчи пролетар интернационалигининг марксизмнинг принциплари «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган жанговар шорда ўз ифодасини топади. Ленин ана шу жанговар чақирин асосида пролетар интернационалигининг асосий принципларини аниқ ва равшан белгилаб берди. Доҳий пролетар интернационализи буржуа миллатчилик билан асло, сира илоҳи олмайдиган идеология, дунёқараш экинчилигини чуқур баён этди. Интернационализм учун меҳнатшароитининг умумий манфати, ишчиларнинг халқаро бирдамлиги ҳамма нарсадан афзал, юқоридир. Буржуа идеологияси тор миллатчилик манфаатларининггина туюн қилувчи, меҳнат эҳли учун тамоман ёт, зарарли идеологиядир.

Ўзбекистон ўз соҳаи жиҳатида кўпмиллатли республика. Республиканинг кўпмиллатли халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида ўзбеклар билан бир қаторда улур рус халқининг ажиллари, тожиклар ва уйранлар, туркманлар ва белоруслар, қирғизлар ва арменлар, қозоқлар ва қорейслар, та-тарлар ва озарбайжонлар, қис-қисни жууда нўп миллат ҳамда элатларнинг фарзандлари фидоноро-на меҳнат қилмоқда. Жуулдан, Тошкент тўқимачилик номбинатида 25, «Тошкенткабель» заводларида — 20 дан ортиқ, «Ташсельмаш» ва «Таштекстильмаш» заводларида — 30, Чирчиқ электротехника комбинатида 30 дан ортиқ, Бекобод районидagi Дзержинский номан колхозда 20 дан ортиқ миллат вакиллари кўлини-кўлга бериб, қалб-қалбга лаёзанд қилиб фидоно-рона меҳнат қилмоқдалар. Тош-кент ҳамда университетда 30, Ўрта Осиё политехника институтида 40 га яқин миллат фарзанди таълим олмоқда. Бундай ми-солларнинг сон-саногини йўқ. Республиканинг ишчилари оила ташкили интернационал оила ташкили эди.

Ўзбек халқи республикамиз энотиноминиси, фани, маданияти, маориф ва медицинасини ҳамда бош-на соҳаларини ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшаётган барча миллат вакилларида ҳамма беҳад миннатдорлар. Улур Ватанимизнинг бошқа халқлари, энг биринчи гада улур рус халқи социалистик қурилишининг ҳамма эгачилари ва беҳад халқига оғла-ла-ла, юн-қариндошларча ердан берганликлари тўғрисида Ўзбеки-стоннинг шон-шухрати оламга та-ралади. Бу интернационал ҳамдў-стлигининг амалий ифодасидир.

Социалистик интернационализм руҳида тарбияланишнинг жууда нўп факторлари кун сайин тобора ка-нат ёзмоқда, ривожланмоқда. Пах-танор республикалар уртасидаги социалистик мусобақа, саноят нор-хоналари уртасидаги илгор тажри-баларини урталолаш, муҳаққис-сис наҳарлар тарбиялашда кўма-кўлаш интернационалисте тар-биянинг моддий асосини ташкил эт-тис, адабиёт ва санъат ҳафта-ликлари, кинофестиваллар, сура-тчилик вакилларнинг асарларини айирболаш, театр ва концерт ташкилотларининг ўзаро гастроль сафарлари, телевизор эшиттириш-ларини айирболаш, газеталарнинг махсус сонларини бирга чи-қариш, илмий-назарий конферен-циялар, илмий наҳарлар етишти-ришда ердан бериш унинг маъна-вий ифодасини аниқ эйтиради. Тош-кент элчиласидан кейинчи мам-лакатимизнинг ҳамма халқлари шаҳар аҳолисини ҳам моддий жи-ҳатдан, ҳам маънавий томондан ҳар тарафлама қўллаб-қувватла-ганлигини социалистик интер-национализм факторлари улур дав-латимизнинг ёрдамчи саҳифалари билан таърихга кирган, ишчи-лар қалбида сақланиб қолувчи воқеалардандир.

Коммунистик қурилиш марраида миллатлар ва элатларнинг моддий бойликларини қўллаб қолмас-дан, балки маънавий бойликлари ҳам қўллаб, уларнинг маданияти мислиси ривож топади, деб таъ-кидланган. Шу процесс жууда тез ривожланиётганини Ўзбекистон мисолида яқин кўриш мумкин. Ҳозирги замон ўзбек маданияти тобора ранга-ранг тусга эга бў-либ бормоқда, интернационал не-ғизда, марксизм-ленинчи идеология неғизда ривожланимоқда. Айни маҳалда ў бошқа қардош халқлар-нинг маданияти билан тобора яқинлашиб, уларнинг муваффа-қиятлари билан бойиб бормоқда.

Марксизм-ленинизм классикла-рининг асарларини, партиямиз-нинг ҳужжатларини ўзбек тилига таржима қилиб, урганилаётгани-га, мамлакатимиздаги қардош халқлар адабиёти ва чет эл классиклари асарларини она тилими-зда нашр этилаётганига миллий маданиятимизни ривожлантириш ҳамда бойитишда катта роль ўй-намоқда. Ўзбек совет адабиёти ва санъати ўз тараққиётида миллий маданиятининг прогрессиве тради-цияларига суяниб қолмай, ай-нини вақтда бошқа қардош халқлар маданиятига, айниқса рус халқи маданиятига яқин қароқчи бўли-б бормоқда.

Республиканинг кўп миллат-лардан таркиб топганини меҳнат-шароитини интернационализм ру-ҳида тарбиялаш соҳасидаги иш-ларини таъин ҳам қўлайтиришни таъкид этди. Чунки, бизда мил-латчиликнинг социал, сиёсий, ик-тисодий неғиз алаҳқанд туга-тилган бўлсада, диний курафот саритлари айрим кишилар он-гда сақланиб қолган, зарарли урф-одат қолдиқлари, хотин-қиз-ларга нисбатан феодализмга му-носибатда бўлиш кўринишлари батамом сарқан, топилаган. Ана шу саритларга қарши кураш омиани интернационализм руҳида тарбиялашда муҳим фантор ҳис-соболилади. Партия ўзини систе-масида интернационализм тарбия-си проблемаларни юзасидан Тош-кентда бир неча кун давом этди-ган илмий-назарий ва методик конференция ана шу борадаги энг муҳим тадбирлардан бири бў-лади. Конференцияда коммунистик қурилишнинг ҳозирги давридаги идеологиясини вакиллари ва интернационалисте тарбия ма-салалари муҳомама қилинди.

Социалистик идеология билан буржуа идеологиясини уртасидаги кураш тобора несинлашиб бора-ётганини КПСС Марказий Комитети апрель пленумида таъкид-ланди. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда партия ташкилотлари юн-вий-тарбиявий ишларини республи-камиз меҳнатшароитини чуқур интернационализм руҳида тарбия-лашга қаратмоқлари лозим. Иде-ология ишларининг мазмуни ва формалари коммунистик қурувчи-ларда она-Ватанга муҳаббат, ком-мунизмга юксак эътиқод, дўстли-кни ҳамма соҳада мустақамлашга жи-ҳат қилини.

Меҳнатшароитини социалистик интернационализм ва халқлар дўстлиги руҳида тарбиялаш ишини доимо узининг муқаддас бурчи деб билимоқда. Бу соҳада партия органлари жууда нўп таърихга эга. Республиканинг Компартиясининг съездалари, илмий конференцияларини аниқламоқда, конференция, пленум йили йилгилишларда, адабий нечаларда қандай пробле-малар муҳомама қилинишларда, ур-казилаётган тадбирлар қандай во-қеага бағишланган бўлмасин, бу-ларнинг ҳаммаси ҳамма социали-стик интернационализм голлари билан суғорилган бўлади.

Партия органлари республика-мишда яшаб, имод ээтаётган ол-тишдан ортин миллат вакиллари-нинг ҳаммасини дўстлиги, иноти-ли, бирдорлиги, ишда ҳам, имо-дат ишларида ҳам, оилавий му-носибатларда ҳам ҳамма халқлар, ҳаммада бўлиш руҳида тарбия-лашда идеологиясини ҳамма дондорлардан фойдаланимоқдалар.

Ишнинг қурилиши билан, малака-ли ва юксак санъатда олиб бори-лган тарбиявий ишлар аниқойиб на-тижаларини кўришмоқда.

Хужжатда айталикдики, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблея-сининг давом эттирилган XXII сессияси 24 апрелда ўз ишнин бошлайди. Сессия-нинг асосий вазираси ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида 18 давлат коми-тетининг ўзоқ ва мураккаб музокара-лар олиб бориш натижасида таъйинланган шартнома лойиҳаси қабул қилини.

Биз Бош Ассамблеянинг бундай қарарини кенг доирадаги давлатларнинг қўллаб-қувватлашга эришишига умид қиламиз. Чунки бу сессия ядро қурулини тарқатмаслик юзасида бошланган мунозаараларнинг яқин-дави бошқиси бўлмоғи лозим. Сўнгра давлатлар шу ниҳоятда муҳим ва пиши-қилган масалага доир халқлар битими бевоисита имзоланиш бошлаб юбора ола-дилар.

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

22 апрелда СССР Ташқи ишлар ми-нистрлигида совет ва чет эл журналь-лари учун маъбуот конференцияси бўлиб ўтди. Бу конференцияда СССР Ташқи ишлар министрлиги маъбуот бўлимининг мудири Л. М. Замятин ядро қурулини тарқатмаслик масаласига доир баёнотини ўқиди эшиттирди.

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ҚОРАҚУЛ

КПСС Марказий Комитетининг 1968 йили 1 Май чақиринларидан руҳланган Жиззах районининг чорвадорлари қўзилаштиш нампанисини уюштонли билан давом эттириб, давлатга терн сотиш планини мuddатидан илгарн 111 процент эдо этдилар. Пландаги 5500 дона ўрнига 6056 дона юқори сифатли илоранги терн тайёрланди.

БИРИНЧИ МАЙНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛМОҚДАЛАР

Андижон локомotive депосининг коллективни пландан ташқари юк ташини юзасидан олиниган йиллик маъбуриятини мuddатидан илгарн бажарди: Кўп юк ортлган поездларининг қатновн асосида бунга эришилди. Бу поездларда беш йил-лик учинчи йилн бошидан буйн қирқ минг тоннадан кўпроқ юк ташинди. Юк ташини таънарининг қамойтириш йўли билан йигирма минг сўм тежалди. Пландан ташқари олиниган фойданинг умумий миқдори ўттиз беш минг сўмдан ортиб етди, эъни бутун йилга мўлжалланган миқдорга баробер бўлди.

Фаргона азот ўғитлари заводининг қудрати ортиб бормоқда. Унинг 2-навбатига тоғишли ускуналар келгуси йил бошида маҳсулот тайёрлайди. Ҳозир қурилиш-монтаж ишлари, ускуналарни жойлаштириш ждал суръатлар билан олиб бориляпти. Суратда: газгольдерларга лж суришдан олдин унинг металл қисилари тозаланимоқда.

Г. Бейшо фотоси. (ЎТАГ).

Сурхондарёдаги Шеробод насос станцияси қурилишида ишлар жадал бормоқда. Суратда: М. Қўлдошев бошлиқ илгор бетончилар бригадаси аъзолари.

А. Турев фотоси.

Г. Бейшо фотоси. (ЎТАГ).

Беш йилликни мuddатидан илгарн бажарамиз

ҚАРДОШЛАР МУСОБАҚАСИ

БАХШ ВА СУРХОН ВОДИИЛАРИДАГИ ИККИ
КОЛХОЗНИНГ МЕҶНАТ ВАХТАСИ

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистонини муҳбири»). Ўзбекистон ССРининг Сурхондарё области, Термиз районидagi Жданов номли колхоз билан Тоҳинсон ССРининг Вахш водийсида жойлашган Колхозобод районидagi «Москва» колхозини аъзоларини кўлдан бери давом этиб келаятган дўстлик ва қардошлик алоқалари қамбарас болган. Бу дўстлик меҳнатда пўнетдек тоблиниб, анги зафарларга қорловчи қудратли куч бўлиб қолди.

Сурхон диврида ингичка толали пахта етиштирилади. Термиз районидagi Жданов номли колхоз пахтакорлари бу қимбат қордош компанияни қўлайтириш учун курашиб, яхши натижаларга эришяптилар. Уларнинг Вахш водийсидаги қардошлари ҳам ингичка толали пахта етиштиришди. Улар эришган юксак марралар ва қўллаб-қувватланган прогрессив усуллар ҳам ҳаммага ўрнэк бўларли. Ҳар икки колхоз

жавоб хатларида бу ватанпарварлик чекирини қабул қилганликларини маълум қилдилар. Уларнинг таъкидлашча, Жданов номли колхоз аъзолари тавсия этган социалистик мусобақа шартларини ўзларининг умумий йиғилишларида муҳомама қилиб, қилноқ қўлмаганини янада юксалтириш учун олиб бориладиган курашга асос қилиб олганлар.

Икки республикадаги икки хўжалик меҳнатқиларининг бу аюқойиб ватанпарварлик ташаббуси совет кишилари, ўзбек ва тожик халқлари дўстлиги ва қардошлигининг анги намунаси, социалистик муСОБАҚАНИНГ анги тўқилишидир.

Жданов номли ва «Москва» колхозлари аъзоларининг социалистик маъбуриятлари Термиз ва Колхозобод район партия комитетлари томонидан маъқулланди.

А. ХАЛИЛОВ.

ЯҚДИЛЛИК БИЛАН ПАРТИЯ АКТИВИ ИЙГИЛИШЛАРИДА

ҚАРШИ, 23 апрель. («Совет Ўзбекистонини» муҳбири). Бугун бу ерда Қашқадарь области партия активининг йилгилиш бўлиб ўтди. Йилгилишда область партия комитетининг биринчи секретари Р. Гойинов «КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми ақиллари ва область партия ташкилотларининг вакиллари тўғрисида» доклад қилди. Йилгилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. Насриддинова қатнашди ва нўт сўзлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ТОШ ЙУЛЛАР МИНИСТРЛИГИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГРУППАСИГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КўРСАТГАН АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ХОДИМИ»

ФАҶРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТўҶРИСИДА

- 1. Абдурахмонов Исмаил — Урганч 13-йўли қурилиш бошқармасининг тракторчиси
- 2. Барнолов Петр Петрович — Тошкент 2-йўли қурилиш бошқармасининг бўлдоверчи машинисти
- 3. Валиев Сайхон — Сурхондарё йўл-эксплуатация бошқармасининг йўл мастери
- 4. Воробайов Иван Владимирович — 2604 автолонона шофери
- 5. Ганнов Гурен Андреевич — Магистрал автомобиль йўллар эксплуатациясини бошқармасининг бош инженери
- 6. Жумаев Қаландар — Шаҳрисабздаги 35-автобаза шофери
- 7. Зийтов Саъдулла Зийтович — Шаҳрисабз йўл-эксплуатация участкасининг бошлиғи
- 8. Эгамбердиев Раҳмон Қамбарович — Андизидаги 112-автобаза директори
- 9. Эгамбердиев Соҳия Рустамович — Бенободдаги 16-автобаза шофери
- 10. Эгамбердиев Туракул — 2514-автолонона шофери
- 11. Исинбоев Давлат — Оризонидagi йўл-эксплуатация участкасининг бошлиғи
- 12. Қаландаров Қуробой — Ҳазорасп районидagi 96-автобаза шофери
- 13. Қирмаров Васил Мухайлович — Бухородаги 10-йўли қурилиш бошқармасининг автогауратор машинисти
- 14. Қудийшин Александр Михайлович — Гўлстандаги 3-йўли қурилиш бошқармасининг автогрейдер машинисти
- 15. Мардаев Абдуракул — 2510-автолонона шофери
- 16. Мангелдиев Дониёр Ненандерович — Ўзбекистон КП Марказий Комитети транспорт ва алоқа бўлимининг мудири
- 17. Мелешченко Алексей Викторович — Янгйўл йўл-эксплуатация участкасининг йўл-ремонт пункти бошлиғи
- 18. Мирзаев Лutfулла — Намангандаги 12-йўли эксплуатация участкасининг скрепер машинисти
- 19. Нисматов Бўри — Вужеродаги 93-автобаза шофери
- 20. Раҳмонов Тўғрун — Москва районидagi йўл-эксплуатация участкасининг йўл мастери
- 21. Рашидов Маъжид — 2505-автолонона шофери
- 22. Умуров Ҳамид Адизович — Газлидаги 10-йўли эксплуатация бошқармасининг йўл мастери
- 23. Химониди Эфеттери — Харламович — Жиззахдаги 32-автобаза директори
- 24. Хохлов Василей Андреевич — Самарқанд йўл қурилиш-ремонт бошқармасининг бошлиғи
- 25. Ширбин Сергей Федорович — Намангандаги 22-автобаза шофери
- 26. Эрматов Жумабой — Бўнадаги йўл-эксплуатация участкасининг грейдер машинисти
- 27. Юсупов Ерақел — Нукус йўл-эксплуатация участкасининг йўл мастери
- 28. Қўлдошев Юсуф — Тошкентдаги 2-автомобиль заводининг термисти
- 29. Яхеев Аъзамхон — Қўбон автомобиль-йўл техникуми директори

ЯДРО ҚУРУЛИНИ ТАРҚАТМАСЛИК ТўҶРИСИДА

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Тинчлик мақсадларида фойдаланиши бемаъл ривожлантиришдан манфаатдор бўлган барча давлатларнинг манфаатларини таъминлайдиган бўлиш учун ядро қурулини тарқатмасликни проблемаси амалда қандай ҳал қилиниши кериқилиши тўғрисида кенг доирадаги давлатларнинг қўллаб-қувватлашга эришишига умид қиламиз. Чунки бу сессия ядро қурулини тарқатмаслик юзасида бошланган мунозаараларнинг яқин-дави бошқиси бўлмоғи лозим. Сўнгра давлатлар шу ниҳоятда муҳим ва пиши-қилган масалага доир халқлар битими бевоисита имзоланиш бошлаб юбора ола-дилар.

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

Яқин вақтларда ядро қурулини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш учун ҳозирги вақтда ҳамма имко-латлар бор. 18 лар комитети БМТ Бош Ассамблеясини белгилаган мuddатда унга таъкид қилган шартнома лойиҳаси Ассамблеянинг гасияларига мувофиқ ядро қурулини тарқатмаслик масаласини самарали ҳал қилиши ва ядро қурулини эга бўлган мамлакатлар доирасини ке-нгайтиришга олиб борушни ҳамма йўллар-ни ёпиб қўлади. Бу лойиҳа тузиладиган шартнома халқаро тинчлик ва хавфсиз-ликни мустақамлашга ердан бергани холда айни маҳалда ядро энергиясини

СССР халқларининг қардошларча дўстлиги ва бузилмас бирлиги абадий яшасин ва гуллаб-яшнайсин!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ
1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН

БИЛИМ ЧАШМАСИ

Мехнаткашларни халқлар дўстлиги, социалистик интернационализм, ватанпарварлик руҳида тарбиялашда партия маорифининг роли алоҳида аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам кейинги йилларда партия маориф шохбачаларининг таъсирини кучайтириш, пропагандаларнинг билимларини кенгайтириш борасида диққатга сазовор ишлар қилинди. Пропагандистларнинг фанининг янги ютуқлари, марксизм-ленинизм назариясига доир билимлар билан қуроллантиришда област, шаҳар, район партия комитетлари қўшмада ишлаб турган сиёсий маориф кабинетлари билимлар ва борборларига айланб қолди.

Бу кабинетлар атрофида уюшган пропагандалар лекция ва суҳбатларга лухта тайёриликмоқдалар, ўқувчиларни таламлари тўла таҳлил қилиб баришга, тингловчиларда она шу темага қизиқиш уйғотишга эришмоқдалар. Бу ўринда тарих фанлари қандадиги Б. Н. Березиннинг Тошкент област партия комитети томонидан таъшиқ этилган марксизм-ленинизм асослари мактаби пропагандаларнинг семинарида «Партия — социализм қуришнинг ташкилотчилиги» деган темада ўқитган лекциясини мисолга келтириш мумкин. Уртоқ Березин революциядан олдин иқтисодий ва маданий жиҳатдан кендик бўлган Ўзбекистонни қисқа вақт ичунда индустриалашган республикага айлантирилганлиги фактлар билан боғлиқ, тингловчиларнинг диққатини ўзига жалб этолди.

1925—1929 йилларда Ўзбекистонда Бўсув, шунингдек, Қўқон, Самарқанд, Бухоро ва Термиз электрстанциялари барпо этилди. Шунингдек, Тошкент тўқимачилик ва поймазал фабрикалари, Самарқанд ва Фарғонада шойи тўқимачилик фабрикалари қуришди. Буни мисолларни жуда кўпайиб келтириш мумкин. Буларнинг ҳаммаси ленинча миллий сиёсат тантанаси, Коммунистик партиянинг миллий ўлкалар раванки учун қўрсатган ғамхўрлиги натижасидир.

Совет халқлари ўртасида мустақамлашиб бораятган қон-қардошлик, биродарлик Улуғ Ватан уруши йилларида айниқса кўзга

аққол ташланди. Тарих фанлари доктори Т. Жўраев ана шу ҳақда гапириб, Улуғ Ватан урушининг ғалабасига ўзбек халқининг қўшган улкан хиссасини таҳлил қилиб берди. Она тупроқни немис-фашистлардан озод этишда қўрсатган катта жасорати ва мардликни учун республикамизнинг 120 мингдан ортиқ ўғил ва қизлари Ватанимизнинг олий мукофотлари билан тақдирландилар. Улардан бир қисми Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган шарафли унвон олинган мушарраф бўлди.

Сиёсий маориф кабинетлари ва Уларни томонидан кишлоқ хўжалигининг те сўратлар билан ри-вожланиб бораётганга доир тўп-ланган ҳужжатлар ҳам пропагандаларнинг лекция ва суҳбатларини қизиқлари, мазмуни ўтишини таъминлайди. Масалан, Тошкент шаҳар партия комитети ва район партия комитетлари шу ўқув йилининг ўзида сиёсий маориф кабинетлари ва уларнинг «Тошкент области халқ хўжалиги факт ва рақамларда», «Тошкент 50 йил ичунда», «Совет ҳокимияти йилларида Тошкент области эконимикси» сингари қимматли қў-ламалар билан таъминлади.

Шунингдек, сиёсий маориф кабинетлари мехнаткашларни социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш соҳасида ҳам мактабда лойиқ ишлар қилмоқда. Са-воп-жазоб кечалари, консултаци-ялар, кўргазмалар, суҳбатлар ташкил этилмоқда. «Ўзбекистонда Октябрь революциясининг ғалабаси», «Ўзбекистон — Совет ҳокимияти йилларида», «Тошкент — мардлик ва қардошлик шаҳри» темаларида таҳлил этилган кўргазмалар ана шулар жумласидандир.

Марксизм-ленинзмнинг ғоялари билан қуролланган пойтахт области пропагандалари бундан бунён ҳам кишиларни халқлар дўстлиги, социалистик интернационализм, ватанпарварлик руҳида тарбиялашга ўзларининг бутун ғайратларини сарфлай берадилар.

Д. Усмонов,
Тошкент области ва шаҳар партия комитетлари сиёсий маориф Уяннинг консултан-ти.

В. И. Ленин номдаги Тошкент Давлат университетидан 20 дан ортиқ миллат вакиллари тахсил кўрмоқдалар. Булар бир оила фарзандларидек аҳил ва иноқ. Суратда: ТошДУнинг янги биноси одида бир гуруҳ студентлар.

М. Глауберзон фотоси.

ҲАЁТБАҲШ КУЧ

Қасбим-ўқитувчи. Партия ташкилотчи мена фахриддин тошпириб кўйибди: марксизм-ленинизм асослари мактабда пропагандастман. Колхоз иш-логиди юз берган улкан ўзга-ришларни кўриб, баъзан ажойиб зафарларнинг омиллари ҳақида фикр юришган. Ана шунда Дўстлик ва биродарликнинг ҳа-ётбахш кучи кўз ўнгимизда намойиш бўлди.

Колхозимиз катта оилга ўх-шайди. Турли миллат кишилари ягона мақсад — коллектив хў-жаликни гуллатиб-яшнатиш ор-дунини билан яшайди, меҳ-нат қилади.

Дўстлик шарофатидан баҳра-ланд бўлган, бир-биринга қўма-қўллаб пайванд қилган одамлар инималарга нодир эканлигини та-саввур этиш учун колхоз тари-ҳига бир қарра назар ташлай-лик.

Бу ерлар чўл эди. Қўриқ очил-ди, чўлини ҳазинага айланти-риш учун юриш бошланди. Пар-тия ва ҳукуматнинг ёрдами, ки-шилар меҳнати тўғрисида кўри-қ ерлар ўзлаштирилди, ва обод қишлоқ барпо этилди. Колхозга «Гулистон» деб ном қўйилди. Ҳозир «Гулистон» колхоз — Гулстан Районининг пешқадами хў-жаликчилардан бири. Мавжуд 969 гектар майдонда пахта ҳосил дорлиги 35 центнерга етди. Шо-

ли етиштириш кўпайди, жамоат қорвачилиги ривожланди. Қиш-лок қиёфаси ўзгарди, обод по-селка, шимам уй-жойлар қад кўтарди. Колхозчиларнинг тур-муши фаровонлашиб бормоқда.

Турли миллатлар вакиллари бир ота-она фарзандлари каби қалин дўст, ога-ини, опа-сингил, ўзбек йигити Бобоқон Шарипов туркман Нафас Отаев билан механитарорлик қасби бўйича устоз — шогирд. Уч дугона ко-рейс Мария Тей, туркман Ка-багул Нафасова, ўзбек Омонгул Эшматова ўзаро мусоабаланиб, коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашаётир-лар.

Колхоз партия ташкилотчи коллектив хўжалик аъзоларини дўстлик ва интернационализм руҳида тарбиялашда катта сиё-сий-тарбиявий иш олиб бормоқ-да. Бу соҳада партия маорифи кучли ва таъсирчан восита роли-ни ўйнаётганлигини алоҳида таъкидлаш зарур. Мен пропаган-дистлик қилаётган марксизм-ленинизм асослари мактабини мисолга олайлик. Мактабга 23

тингловчи торттирган. Улар ора-сида турли касб агалари, бри-гада бошлиқлари, механитарор-лар, пахтакорлар, қорвадорлар ва ҳисобот ходимлари бор.

Пропагандист лухта назарий билим бериш қобилиятига эга бўлибгина қолмай, шу билан бирга, тингловчиларни марксис-тик фанининг асли моҳиятини ту-шунишга ўргатиши, назарияни практика билан чамбарчас боғ-лаб олиб бориши ва омманинг сиёсий тарбиясига бўлиши ке-рак. Мен ҳар бир машғулотага таъбирлардиқ кўришда темадаги масалани коллективнинг кунда-лик ҳаёти билан боғлашга ҳа-ракат қиламан. Қўшимча ала-бирлардан кенг фойдаланиши, темага оид планат, альбом, ди-аграмма ва схемаларни олдин-дан тайёрлаш материалларнинг чуқур ўзлаштирилишига ердан беради. Машғулотларни суҳбат тарзида олиб бориш тингловчи-лар активлигини ошириш таж-рибада исботланди.

Мен ҳар бир мавзу бўйича ўтказилган машғулотда тар-бия масаласига катта эътибор

бераман. Чунки сиёсий ўқини-нинг туб мақсади коммунистларни марксча ленинча назария билан қуроллантириш ва шу асосда уларда коммунистик ахлоқни шакллантиришдан иборат. Тинг-ловчиларни Ахлоқ кодексимиз принциплари, жумладан дўстлик ва интернационализм руҳида тарбиялашда маҳаллий фактлар-дан фойдаланмай, қишлоғи-миз кишилари ҳаётдан жонли ва қизиқарили даҳаларни ҳикоя қилиб бераман.

Миллатлар ва миллий муно-сабатлар тўғрисида марксча-ле-нинчи таълимот, деган мавзуга оид суҳбатда назария ҳақида тўхташган, конкрет мисолларга мурожаат етдим. Аму соҳили-даги халқлар — ўзбеклар, турк-манлар ва қорақалпоқлар Совет ҳокимияти йилларида дўстлик ва қардошлик оиласида чинакам биродарлар каби яшаб, бири-лақда улдуғвор ишларни амалга оширганликлари фактлар асо-сида сўзлаб бердим. Қардош-лар ўртасида аянганга айлан-ган социалистик муносаба, умум-ий куч билан қурилган респу-

ликалараро иншоотлар, адаби-ёт ва санъат декадалари ана шу дўстлик тўқисоли эканлиги кўрсатиб ўтилди. Сўнгра колхоз ҳаётидан келтирилган мисоллар суҳбатни янада жонлантирди. Халқлар дўстлигини ёрқин об-рларда ифодаланган бадиий асарларни ўқитиш тингловчи-ларга тавсия етдим.

Тингловчилардан Социалис-тик Меҳнат Қаҳрамони, қозоқ йигити Ҳайитқон Эргалиев ва бригада бошлиғи, ўзбек Раҳмат Собировга халқлар дўстлиги мавзусида дала шийонида суҳ-бат ўтказишга тайёрланиш тўғ-рисида топшириқ бердим. Маш-ғулот охирида қизинг савол-жа-воб бўлди. Кеңқуруқ колхоз кўлида Улуғ Ватан уруши дав-рида халқлар дўстлиги таъсир-ланган кинофильминг коллектив равишда томоша қилдик.

Бизда ҳар қалги машғулот шундай жонли, мароқли ўтди. Меҳнаткашларни интернациона-лизм руҳида тарбиялаш фахрида бурчимиз эканлигини ҳамisha эсда тутишимиз, халқлар дўс-тлигининг оташин тарғиботчи-ли бўлишимиз керак.

А. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Гулстан район «Гулистон» колхоз марксизм-ленин-чи асослари мактаби про-пагандисти.

АХИЛЛИК

Районимиз мехнаткашлари беш йилнинг учинчи босқичида она-Ватанга 47,5 минг тонна «оқ олтин» ҳади қилиш. дўи миқдорда қўнғ, сўт, жуи ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсу-лотлари етиштириш ҳамда дав-

латга сотиш мажбуриятини олишган. Бу улкан вазифининг бажарилиши оммани Улуғ Ва-танига, жонжон Коммунистик партияга ҳезис садоқат, меҳ-натга муҳаббат ва интернацио-нализм руҳида тарбиялашга бевосита боғлиқдир.

Жамиятимизнинг бошланғич ташкилотлари ва уларнинг аъ-золари буни жуда яхши тушу-надилар. Шунинг учун ҳам улар кўп миллатдан иборат районимиз чўққуварларини ин-тернационализм руҳида тар-биялашга биринчи даражада иш деб қарамқдалар. Жамия-тимиз аъзолари ўтган йили райондаги колхоз ва совхозлар-да, таъшилотларда, мактаблар-да, автоюноналарда барча миллат халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга, со-циалистик мамлакатлар халқ-лари ва жаҳондаги ҳамма та-рақийларпар кишилар билан қардошларча муносабатини куч-айтиришга доир темаларда, ҳарбий ватанпарварлик темаларида кўпайиб лекциялар ўқи-дилар. Шу йилнинг ўтган уч йили оиб мобайнида ўқилган лекцияларнинг кўпчилиси ана шу мавзуларда бўлди. Буни-дан ташқари, кекса комму-нистлар, граждандар ва Улуғ Ватан уруши ҳамда колхоз ту-зуми ветеранлари билан ўн беш марта учрашув уюштирил-ди.

Лекциялар, суҳбатлар ва уч-рашуларнинг қизиқарили бўли-шига катта эътибор берилди. Лекция, суҳбат ва учрашув қа-ерда ўтказилган бўлса, ўша жойнинг ўзидан олинган мисол-лар билан, чунки, меҳнат интизомига, дўстликка, ўртоқ-ларча муносабатга, ҳўрмат-э-ззатга, интернационал тарбияга доир фактлар билан тўндирил-моқда. Вилимдон, тажрибали лекторларимиздан Б. Вахашев, С. Муносов, С. Қаримов, С. Петров, Т. Абралов, Ш. Ту-лебергенов, Б. Сериков, С. Чумаченко, Х. Гагауллаев ўр-тоқларини, фаолияти ўрнатқ бў-ладилар.

Район «Билим» жамияти президиуми мехнаткашларнинг талабини ҳисобга олиб, кейин-ги вақтларда лекциялар ва суҳ-батлар тематикасини анча ке-нгайтирди. Ҳозирги вақтда санъат, адабиёт, астрономия, ҳарбий билимлар, сановат ва кўриш эконоимикасига оид мавзуларда ҳам лекциялар ўқилмоқда. Суҳбатлар уюшти-рилмоқда. Шу тариқа район мехнаткашлари илм-фанининг турли соҳалари билан кенгроқ таништириб бориляпти. Улар-нинг сиёсий тушунасиси ва оғ-миғи оширилди, дўстлик, ҳа-мкорлик, меҳнатга муҳаббат куч-айтирилди, ҳамжамият аҳли-лик билан астойдил ишлашга эришилди.

Жамиятимиз ҳали ёш. Унинг ташкил этилишига энди бир йил бўлди. Демак, қилган ишлар жуда оз, Катта ва фах-рили вазибалар олдимизда ту-рибди.

Р. ҲИҚМАТОВ,
Мирзачўл район «Билим» жамиятининг маълум сек-ретари.

КУН ТАРТИБИДА — ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ

Совет ҳокимиятининг дастлабки мунаридан бошлаб дохиямиз Ле-нин ва партия раҳбарлигида амалга оширилган жуда кенг миёнадаги тарбиявий ишлар натижасида халқлар ўртасида мустаҳкам дўстлик қарор топди, коммунистик партия ўзининг бутун фаолияти давомида қўрили-лати халқимизни ленинча дўстлик руҳида тарбиялаш масаласига доимо катта аҳамият бериб келмоқда.

Узоқна бормай ўзимиз яшаб ва ишлаб турган маҳаллани мисолга олайлик. Кексаларимизнинг ҳиқоли қилишига, қўқон арава зўрга юрадиган тор ва чағи кўчалар, ласткам чойхоналарда бошқа ҳеч нарса бўл-маган, бу жойнинг номи ҳам ўзига монанд — «Қорасарой» деб аталган. Ҳозир-чи, Фақат эски номи бор, холос. Қиёфаси тамомилан ўзгариб кетди: кўркам ва ҳашаматли мактаб биноси, турғуқона, саргарошхона, озиқ-овқат малазини почта-телеграф тазвта ва журуалар билан савло оли-увчи дўқонлар, янгида фойдаланишга топширилган Габуру Булом номи салкам минг кишига мўлажалланган кенг эришли киностатрин айтаман-ми? Э-ҳа, шуларнинг ҳаммаси мичкинагина бир маҳалла аҳдосини хизма-тида. Мана шуларнинг ҳаммаси халқлар бир жон-бир тан бўлаб дўстлигиде яшавадлар, нималарга нодир эканликлари кўрсатувчи жонли бир данларидир...

Хонада ўтирган тингловчилар тарих ўқитувчиси С. Худойбергано-винг «СССР халқларининг ленинча дўстлиги» темасидаги лекциясини ма-роғ билан тинглаб, ўз мулоҳазаларини билдирдилар.

— Бундан икки йил бурун янгила қетинасида ўзимиз бир оз ре-монт талаб бўлиб қолди. Шунда ўқимизнинг шихонасидадан донабасилик йи-гит ислоб ўзимизни ремонт қилишда ёрдам берди. У бир неча кун ишла-гандан кейин хавфларлар өкди. Ҳа шаҳри — Донецкога кетаятганида бола-чақамга олиб бориш деб сўраб берсам, эътироз билдирди-ди: «Мен ви-ки, доним ахри билан ёрдамга келганиман. Уруш даврида «отчим» деб қизим шу ерда яшаган, Тошкент — меннинг инимини жонжон шаҳри» деб қичиб бир соғани зўрга олди. Мана шунда мен ҳақиқий дўстлигининг наъясини сездим...» деб ҳикоя қилди тингловчилардан бири.

Тошкентдаги Ленин номли 28-ўрта мактабда ташкил қилинган КПСС тарихини ўргатиш тўғрисида машғулотлар ана шундай жонли ўтказил-моқда. Хона турли қарталар ва ўқув қуроллари билан безатилган.

— Машғулотларга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш, бу муҳим ишга тингловчиларни жалб қилиш — жуда масъулиятли иш. Шунинг учун биз пропагандалар тизимий ўқинишми ва ўрганишми, ҳаёт билан ҳамisha чамбарчас бўлишимиз, партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларини иш-лар қалбига синдиришдек номиқ сўхматини кўп қиррали томонларни ўзлаштириб боришимиз лозим...» дейди ўртоқ Худойбергано-вин.

А. МАЪЗУМОВ.

ЛЕНИНЧА МИЛЛИЙ СИЁСАТ ТАНТАНАСИ

Кишилар авлоддан-авлодгача ҳеч қандай социал ва миллий тағим бўлмаган. Барча халқлар тенг ҳуқуқли, яъни ва бахтиёр бўлишда жамият яратиб тур-ғисинда орау қилиб келган эди-лар. Бу орау тарихда биринчи бўлиб бизнинг мамлакатимизда рўёбога чиқди.

Улуғ Октябрь тўғрисида яра-тилган кўп миллатли қудратли Советлар ватани ленинча мил-лий программа ва сиёсат танта-насининг ёрқин ва илҳомбахш намунаси.

Тенглик ва халқлар ҳамда миллатлар оозлигига эришиш масалалари билан ўтмишда жу-да кўпайиб прогрессив мутабақ қирлар шугулланиб келишган. Улар миллатнинг ҳукмори ва тобе табақаларга бўлиниши, мустамлака қўлчилиги, иркий

ва миллий таҳқирлашлар каби шармандали ҳоллардан инсония-тнинг қутқариш йўллариини из-ладилар. Улар барча миллат-ларнинг тенглиги учун кураш-дилар. Бирок миллий масала ва уни ҳал этиш йўллари фақат марксизм асосчилари томонидан илмий жиҳатдан асослаб берилди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс мил-лий зулмининг социал иддиала-рини очиб бердилар, бу иддиала-рлар капиталистик жамиятда ки-шининг киши томонидан экс-плуатация қилинишидан келиб чиқишини исботлаб бердилар. Дарҳақиқат, миллий зулминг бартараф этиш учун энг аввало ишлаб чиқариш воситаларига капиталистик мулкчилигини ту-ғатмоқ лозим эди.

«Бир шахсини иккинчи бир шахс эксплуатация қилиши йў-қола борган сари...» деб ёзган эди К. Маркс ва Ф. Энгельс... — бир миллатни иккинчи бир миллат эксплуатация қилиши ҳам йўқола боради.

Миллатлар ичидиги синфлар антагонизми йўқолиши билан миллатлар ўртасидаги душман-лик муносабатлари ҳам тугай-ди» (К. Маркс ва Ф. Энгельс, Коммунистик партия манифес-ти).

Маркс ва Энгельс револю-цион ҳаракатининг барча оқим-лари — пролетариатнинг син-фий қураши, миллий-озодлик ҳаракати ва капитализмга қар-ши демократик ҳаракат барча турларнинг интернационал илмийли зарурлигини қайта-қайта таъкидлаган эдилар. Халқаро коммунистик ҳаракат

ва унинг дунёқарани — марксизм пролетар интернациона-лизм байроғи остида майдонга чиқди. Маркс ва Энгельс томи-нидан «Коммунистик партия манифести»да илгари сурилган «Бутун дунё пролетарлари, бир-лашганиз!» деган буюк шior бутун дунё мехнаткашларининг демократия ва социализм та-танаси учун қураши ва ғалаба-си йўлидаги йўлчи юлдузи бў-либ қолди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс ин-тернационализмни пролетариат ғалабаси учун зарур шарт деб ҳисобладилар. «Биз...» деган эди улар... — интилатган буюк маънасида, яъни барча мам-лакатларнинг барча ишчилари орасида бу ҳаётбахш принципни мустаҳкам ўрната елганимизда-гина эриша олаимиз» (К. Маркс ва Ф. Энгельс, Асарлар, 18-том, 155 бет).

Партияимизнинг буюк асосчи-си В. И. Ленин Маркснинг мил-лий масала ва пролетар интер-национализм тўғрисидаги таъ-лимотларини янги тарихий ша-ронларда янада ривожлантир-ди. Коммунистик партиянинг миллий масала бўйича ленинча илмий назариди миллий маса-ларни социалистик революция ва

пролетариат диктатурасини жа-мийияти революцион қайта ўз-гартириши тўғрисидаги умумий туб масаланинг бир қисми деб ҳисоблайди. Капитализм шаро-итида миллий масалани тўла ҳал қилиш мумкин эмас. Фақат социализм тантанаси-гина барча миллатларининг чи-накам тенг ҳуқуқчилигини ва раванкини таъминлай олади ва таъминлади.

В. И. Ленин миллий масала назариясини яратаркан, мил-латлар ва миллий муносабатлар ривожланишининг объектив қо-нуниятларига таянди. В. И. Ле-нин ўзининг «Миллий масала тўғрисида таъқиқий мулоҳазалар»да капиталистик жамият-да миллатлар ва миллий муноса-батлар ривожланишининг икки теңдендисиини қайд қилди: «Биринчиси шуки, унда мил-лий ҳаёт уйғонди ва миллий ҳаракатлар қўзғолди, ҳар қандай миллий зулмга қарши кураш кучайди, миллий дав-латлар тузилди. Иккинчиси шуки, миллатлар ўртасида ҳар турли муносабатлар кучайди ва тез-тез шундай муносаба-тлар бўлиб туради, миллий че-гаралар бузила боради, капи-тал, умумий иқтисодий тур-муш, сиёсат, фан ва шу синга-рлар соҳасида интернационал

бирлик вужудга кела бошлай-ди» (В. И. Ленин, Асарлар, 20-том, 12 бет). Миллий ма-сала бўйича ленинча про-грамма ҳар иккала тенденцияга ҳам таянди. У биринчидан, миллатлар ва тилларнинг тенг ҳуқуқчилигини талаб қилди. Ҳар бир миллатга ўз тақдир-ини ўзи белгилаши ва ҳатто ажралаб чиқиш, миллий давлат тузиш ҳуқуқи берилишини талаб қилди; иккинчидан, халқ оммасининг барча миллатчи-лиги билан зарарланишига қар-ши аёвсиз кураш принципини, турли миллат пролетариати-нинг жангавор интернационал жиқлашуви принципини олға сурди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси Россия халқлари-ни социал-миллий зулмининг бар-ча турларидан озод қилди ва барча миллатларга ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини берди. Мамлакатимиз миллатлари ўр-тасидаги янги тенг ҳуқуқли му-носабатлар уларнинг ўз ихтиё-рлари билан бирлашушига асо-е бўлди. Бу бирлашув оқибат на-тижада Совет Социалистик Рес-публикаларни Иттифоқининг яратилишига олиб келди.

Октябрь революцияси ва Со-

вет тузуми социализм шаро-итида социалистик миллатлар-нинг тартиб топиши ва тарқий-ети юз беради, социалистик мил-латларнинг ақиллашуви, улар-нинг янги ҳаётни биргаликда қуриш соҳасидаги ҳамдўстлиги юз беради деган ленинча таъли-мотнинг ҳаққонийлигини тасдиқ-лади.

«Бизнинг Ватанимиз — Улуғ Совет Иттифоқи мамлакатдаги барча халқларнинг биродарли-гига, дўстлигига ва ҳамкорли-гига, социал-иқтисодий тузум-ининг, сиёсий системанинг, бир бутун социалистик идеология-нинг умумий бирлигига асо-слангандир...» дейилди КПСС Марказий Комитетининг пар-тия XXIII съезидега ҳисоботи-да. — СССР халқларининг иқти-содий ва маданий алоқалари тобора мустаҳкамроқ ва илм-ма-хилроқ бўлиб бормоқда. Халқларнинг, бир-бирига яқин-лашуви, улар ўртасидаги дўс-тлик ва қардошлиқнинг, бирлик ва яқинлиқнинг узилмас илби-ми мустаҳкамланаётганлиги ке-би буюк процесс давом этмоқ-да».

Алишер Навоийнинг 525 йиллиги олдидан

Классик шоирларимиз кўп захматлар чекиб, юрак қонини тўкиб қилган ижодларининг самараси булган бебаҳо дурдона шеър ва газалларини мерос қилиб қолдириб кетганлар.

«Шоир бир мисра шеър ёса унинг юрагидан бир қатра ёна қамарди» дейдилар. Форс шоири Ҳаким Санойининг сўнги нафасларида лаблари қимирлар эмиш. Меҳрибонлардан бири бори қулоқ солса, шу байтни тақрорлов эмиш:

Воз гаштам з-ончи гуфтам онни нест, Дар сухан маънио дар маъни маъни.

Таржимаси: Таба қилдим ул сўзимдан ким, дгар сузда маъни бўлмаса, маънида суза.

Кўрдинганим, сўзининг ўзаал маъноли, чиройли талаффузи бўлиши нақадар зарур экан, уни нуҳсанарастлик билан маънога эътибор бермай, буниб кўчириш ва галат ўқишдан сақланиш лозим, албатта.

Бир ливоз: Машраб ўтиб кетгантн йўлнинг ёқасида нахта экиш учун жуяк олаётган бир деҳқон йигит Машраб газалидан хиргойи қилаётган экан. Машраб ашулага қулоқ солиб туриб қолди. Деҳқон йигит шеърини буниб ўқиган бўлса керак, Машраб елкасидаги тўғини ташлаб, каламуш уясидан чиқаргандай майин тупроқдан чиройли қилиб олинган ўзбек жуякларини бир бошдан буза кетди, йигит югуриб келиб, Машраб қўлини тутиб, бу нима номатгузликни, деганда, бу сен қилган номатгузликнинг навоби, деб ўтиб кетган экан.

ГАЗАЛ ВА ГАЗАЛЖОН

Нединин қадду юзингдур менинг гулистонинг деган байтини буниб: Эрр кузига гул-ут, сарв-ук чапан ичра

Кел э махбуби матлубим, сени ёшинг ҳазор ўлсун Ниқоб очгин нурай юзинг, мамолни барнорон ўлсун

мисрасидаги «кам» сўзини «ким» ўқийдилар ва ҳоказо. Мунис, Фузулий, Муқимий, Фурқат, Нодира ва бошқа шоирларнинг газалларидан айтилган ашулаларга ҳам шу ҳилдаги буниб ўқилишлар тез-тез шитиллади.

«Кел э махбуби матлубим, сени ёшинг ҳазор ўлсун» деган матлабни ҳисобга олганда, бошдан оёқ Навоий тили билан айтганда «номарбут ҳазар».

бир жойда тақрорлашни маъносизлиқдир. Бу ўринда «эрза» сўзи мубоин «эди. Бу мисра қийи жумла, биринчиси «кушола» фатҳи бозоринг, иккинчиси «кеча-кундуз сени ёдинг». Кейинги жумла биринчига боғланмайди. «Бозоринг очилган» деган жумла мазмун боғланлиши жиҳатидан харидоринг кўп, деган жумладан тақозо қилади. Бу мисрада ички қофия бор. Шунга ҳам рио қилинмаган. «Шугурта фатҳи бозоринг» бўлими қофия жиҳатидан иккинчи бўлимининг «Жаҳон ҳалқи харидоринг» бўлишини талаб этар эди. Бу байтда мисрлар ҳам бир-бирига боғланмади.

Комилжон Алимов жуда оз умр кўрди. Ленин у қўлгина улкан эсда қолдиган ишар қилди. Она Ватани, Ленин партияси ишига бун тул таланин бағишлади ҳаминша бахтимиз учун курашганлар сафида бўлди.

Комилжон ақанинг меҳнат фаолияти жуда эрта бошланди. У 11 ёшда бошланғич рус-тузем мактабидаги ўқиниш ташлаб, ота-онасининг оғир қисматига шерик бўлишга, революциядан аввалги эзувчи меҳнатнинг машаққатларини табиб кўришга мажбур бўлди. Тошкентда кўнча (от тортиб юрадиган трамвай) йўлини тозаловчи ишчи — отасининг маоши саккиз жоили катта ойлини боғишга етмасди.

Комилжон 1914 йилдан бошлаб ливоз заводидан ишлаш бошлади. Октябрь революциясининг мазмунлар кўсини баҳор этган порлоқ шугурта Комилжонлар оиласига ҳам ёвулдиқ олиб келди.

1919 йилда Тошкент эски шаҳар район комсомол комитети Комилжонни ошпазлар совоғига ишга юборди. Унинг илк жамоатчилиги фаолияти ҳам шу ерда, ёшлар союзи аъёисининг тузилишидан бошланди. Серғайрат Комилжон шу аъёисининг секретари, кейинчалик эса союзу раислигига сайланди. Кўп ўтмай у Тошкент уезд комсомол комитетига ишга келди.

1920 йилнинг бошлари. Давлатимиз ҳали гўдаклик даврини бошидан кечиряётган давр. Қишлоқларимиз эски дунё хурофотларидан қутулиб етганича йўл, мамлакатда синфлар ўртасидаги кураш кескин туш олан бир пайт. Комилжон ака ана шундай машаққатли бир давра Чиноз, Зағитова, Писенкент, Оққўрғон, Тўработ, Мирза-қўл ва бошқа қишлоқларда комсомол ташкилотини янги сифатида ишлаб, комсомол аъёисларни тузди.

Шу йил Комилжон Коммунистлар партияси сафига кириди. Туркистон комсомолининг Тошкент уезд Комитети секретарлигига сайланди. РКСМнинг III Бутгуриссия съездида иштирок этди. Жаҳон пролетариатининг доҳисин, улуз Ленинни кўриш, унинг тарихий нутқини эшитиш шарафига муносиб бўлди.

Комилжон Алимов 1922 йилда Москвадаги Коммунист университетининг асосий курсини битириб келгач, Сирдарё область комсомол комитетининг секретари, 1923 йилда Туркистон Коммунист Ешлар Союзи марказий комитетининг секретари бўлиб ишлади. Талантли қалам соҳиб бўлган Комилжон Алимов бу даврда Туркистон Коммунист ешлар Марказий уюми оидан «Еш шарқ» газетасига муҳаррирлик қилди.

Шу даврдан бошлаб унинг журналистик фаолияти бошланди. Комилжон ёш авлоддин Ленин голларига сadoact руҳида тарбиялаш ишига ўзининг бутун юртини, талантини, гайратини сарфлади. «Еш шарқ» ўзбек тилида чиққан республика миёнасидаги биринчи комсомол газетаси эди. Газета редакциясида Комилжон Алимовдан бўла яна Рашид Валдий, Аъзам Аюб, Зиб Саид сингари таланти журналистлар ҳам ишлаган эдилар.

1924 йилда Комилжон Алимов Туркистон Компартияси Марказий матбуот бўлими мудир этиб тайинланади. У шу йил Москвада журналистика институтида ўқийди. 1925—1926 йилларда Комилжон Алимов «Қизил Ўзбекистон», «Намбагал деҳқон» газеталари ҳамда «Коммунист», «Ер юзи», «Муштум» журналларида бош редакторлик вазифаларида ишлади. Мана 1925—26 йилларда нашр этилган ва вақт ўтши билан саргайиб қолган «Қизил Ўзбекистон», «Намбагал деҳқон» газеталари «Ер юзи», «Муштум», «Коммунист» журналларининг нусхалари Бу газета ва журналлардаги Комилжон ака қаламига мансуб мақола, фельетонлар муаллифининг ҳубур мулоҳазали. Уткир қалам соҳиб, улкан мантинг кучига эга

БАРЖАЁТ УМР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИНING 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

журналист эканлигидан далолат беради. Комилжоннинг «Бузуғчи Туркистон бойқушлари» «Қизил Ўзбекистон» 7. IX-25 йил) мақоласи меҳнатқаш оммаининг босмачиларга нисбатан нафратини, газабини ошдирадди. Уларни оёққа турғизди. 1925 йилда Қашқадарнинг Шаҳрисабз районидан 50 қаҳирин нардан Гилон қишлоғига Бердиқандоқ бошчилигидаги босмачилар 252 кишини ўқдириб, 180 хўжалиқини вайрон қилиб кетди.

«Бузуғчи Туркистон бойқушларининг муаллифи, мазкур воқеа сабаблари ва ҳақиқий сўзлар билан изоҳ қилади.

«...Бу воқеанинг содир бўлиш сабаби, дин-ислом, миллат, мухторлиги, мусовот деган широрлар остига бекиниб юрган лаянати муттаҳамлар... уларни ишга солувчи қорин катта бойлар, эшонлар, арир, бенлар ва уларга улкан ногора қалиб уйнаётган инглиз жаҳончиллиги, уларнинг риз-рўзаларини бериб келган ишчи-деҳқонларнинг, ишчи ўз қўлларига олиндиқларига асло чидамаслиги, ҳукуматин яна қўлга олишининг иложи бўлмасмикан? деб вақтдан фойдаланиб қолган сўнги таланиншларидир...»

Обод бўлиб келаятган хўжалиқимиз ва улстинога айланаётган мамлакатимизни Туркистонга айланттирувчи бебайз бойқушларга лаянати ва уларга ҳеч қандай раҳм-шарфақ йўқ!»

Комилжон ака ёзган бошқа мақолалар ҳам ўзига хос мантинг ва инсон қалбини ҳаяжонлантирувчи, ҳақиқий сафарларга олтантирувчи кучга эгадир. Унинг 16-йил қўғодонининг 10 йиллигига бағишланган ёзган «Ўтган қонли кунлар» («Қизил Ўзбекистон» № 181-25 йил) сарлавҳали мақоласида ҳам совиб Туркистон генерал губернатори фармони билан ўлмади тугган маҳаллий халқнинг аллақид тағдир газабиди сатрларда тасвир этган.

«...Ўқ поштонинг маҳаллий халқдан рабоний олиши осонлиқча бўлмади. Жонларидан тўйиб, бор бундунди барбод бўлган халқ, айниқса намбагаллар ўз болаларини бойлар томонидан ёллаб юборишларини, ҳонимларга поралар бериб улар билан алоқ-чаллоқ бўлиб кетганлиқларини ва ҳамма машаққатли муносабатларни намбагаллар устига қўйганлиқларини кўрди... Тезишли маҳкамаларга арз қилсаларда, у қон сўрувчи ауулқлар... намбагал халқнинг талабига қий ҳам боқмади. Ниҳоят уларнинг захарли қамчисини еб, жонларидан тўйган халқ — бор, «Ажалимиз сенинг қўлинда бўлса ол, ўлдирсанг ўлдир, лекин болаларимизни, оғайниларимизни ҳеч қаргга юбормайлик» деб даслаб Тошкентда, Сўғра бутун Ўрта Оснб бўлиб 18 йил қўғодонини бошладилар...»

Комилжон Алимов 1927-28 йилларда партия раҳбарлик лавозинига кўтарилди. Тошкент Округ партия комитетининг секретарлигига сайланади. 1928-1930 йилларда эса Москвада ВКП(б) МК ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтида таълим олади. Институтни тамомлагач, партия уни қишлоқ хўжалиги соҳасига раҳбарлик лавозинига юборди. Аввал Ўрта Оснб «Транспорт» уюшмасининг бошқарувчиси, кейинчалик эса СССР Ер ишлари халқи комиссариятининг Ўрта Оснб вақили бўлиб ишлади. 1934 йилда Қоракўл оидоси Антонгов Республикасини партия комитетининг секретарлиги вазифасига сайланди. Партия XIV, XV съездларига делегат бўлиб борди, СССР Марказий Ижроия Комитети аъёислиги сайланди.

Улуз пролетар шоир Демьян Бедний: «Қаҳрамон ўшар ҳам барибир ҳалок бўлмас, чунки унга қўш умр от этилган ва унинг бу иккинчи умри абадий шарафларга қўлган» деган эди. Мақола охирида Комилжон Алимовнинг умр фардони Марихол опага, унинг фарзандларига «Улуз падарини Комилжон бутун умрини ҳақ бахти-саодати учун сарфлаган толамас қурағчи эди. у дилларимизда ҳаминша издат ва ҳурмат билан сақланади, сафимизда абадий барҳаётдир» дейимиз.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИНING 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

КАРОЙ ШООШНИНГ РЕЖАЛАРИ ҚАНДАЙ?

СССР ВА ВЕНГРИЯ ФУТБОЛЧИЛАРИ УЧРАШУВИ О Л Д И Д А Н

Футбол бўйича Европа биринчилигининг чорач финал ўйинлари 15 майга қадар тугади керак. Кучли раши давом эттирувчи энг кучли командаларнинг маълум бўлишига оз вақт қолди.

Венгрия терма командасининг янги тренери Карой Шош бу лавозимни эгаллағича етти йил ГДР терма командасига, усталин инди. У музбирлар билан жуда нам галлашади.

Совет футболчиларининг Европа чемпионатидаги рақиблари Венгрия командаси янада шу йилда маълум матбуотда баён қилинган ёшларга қўн солми урилми бўлади. «Ч.С.Футбол» ҳафталигида Венгрия терма командасининг ҳозирги аъёли ҳақида баътарсил ақноч қилувчи мақолалар босиди. Ҳафталиқда ёзилмишча, Шош танила олган 22 футболчидан кам деганда беш инди биринчи марта терма команда составида мақдогоа тушади.

Миллини команда апрель ойининг дастлабки кунларидида машғулотни бошлаб юборган эди. Шош ва унинг ассистентлари варт ойида эса мамлакат чемпионати налеларида ўйинларини томоша қилди, номозд танлаш билан оворла бўлишди. Маълумини, Рудольф Илюсовски раҳбарлик қилган терма команда узганини уч клуб: «Ференцварош», «Вашаш» ва «Уйпешт» ўйинчилари ташкил этар эди. Бу команда футболчилари нишда онеан ортда муобанақлашдирили бо Шуош Фирчака, ҳақодир, ўйинчиларга дам оериб лозим эди. Ҳозирча «Вашаш» яқин ўйнамаптики, бун Европа чемпиониари клубни учун йортуғалирининг «Венгрия» командаси билан бўлган ўйиндан ҳам билиб олса бўлади.

«С.Футбол» саҳифаларида Ласло Исканчинг нореспондентлиги босилб чинди. Бу хабарда куйдаг сатрларни ўқиш мумкин: Гап Карой Шошнинг аввалги терма командаси унчалик ишонамқанлиги ҳақида борпти. Бунда тренер психологин факторини назарда тутмоқда. 1956 йилдан бошлаб Венгрия футболчилари СССР терма командасини бирор марта ҳам мағлубитга учратолмаганлар. Бу руҳий найфити уларни анча ээиб қуйгага ухшайди, традицияни узғартмишга етарли насорат топшиломатгани ҳам шунинг боиси бўлса керак. СССР — Венгрия футболчилари тарихда жаман бўлиб саккиз марта учрашганлар. Бунинг тўрттаста совет футболчилари голиб налган, уч ўйин дунранг бўлиб бўлган, фанат бир мартагина венгерлар устун келишган. Амн шу сабабни мутахассислар терма командига натта узғартмиш киритмай туриб бу камчилини бартараф этиб бўлмайдиган деган фикрлар. Шош ҳужумкор футбол «трафори» Унинг ўтмиш-шлари ҳам ана шундай фикрда эдилар. Венгерлар мула захфили кужум қилишади. Саҳнада жуда яқин ҳужумчилар бўлган венгерлар негидар масулултига ҳалқаро учрашувларда нитларига эришолмайдилар. Франциянинг машҳур журналисти Жан-Филипп Ретанер, венгерлар Флоран Альберт, Ференс Бене, Золтан Варга, Янш Фарнак сингари ҳужумчиларга эга бўла туриб, димок ваариинини қўллаш ҳатопкича олиб келур эди, деди. Яқинчи «Уэмбли» стадиониде бўлган машҳур матчида эага майдонда жуда эҳтиёткорлик билан иш туттишга уста эканлигини кўрсатди. Шош бунни мула яқини билди.

Кўнлаб гарбагн шарҳловчилар венгерларнинг совет футболчиларини билан бўлаган учрашун ҳақида ўз фирм-мулоҳазаларини билдириб венгерларнинг устунлигини таъкидлашмоқда. Айнисса, Венгрияда бўлаган биринчи ўйин ҳақида иккинчи фикрларлар Улар Карой Шош ички ваариинти — ўз майдонда кужум (ғалаба қозонган тандирлар) ва Москва стадиониде утақимол усулқини қўллаб керак, деб таъкин қилмоқдалар. Бу фикрлар қанчалик ҳақ ёки ноҳақлигини яқин келаман кўрсатади.

И. БАРУ, АПНнинг футбол шарҳловчиси.

ЮБИЛЯРИМИЗ ПЕДАГОГ, АГРОНОМ, ЖУРНАЛИСТ

Республикада ер ислохоти ани қилган димлар эди. Жаъфар Мухаммадхон Нариманов номли педагогига техникуминин муваффиқиятини битириди. Бу вақтда республикада ўқитувчиларга эҳтиёт натта эди. Айнисса, ўзоқ райони ва қишлоқларда ўқитувчилар мутлақо еттишмасди. Жаъфар Мухаммадхон ўзининг ўқитувчилик фаолиятини Бухоро зоо-веттехникумида дарс беришдан бошлади. Ўқитувчилик қилиш билан бирга Ўрта Оснб Давлат университетининг қишлоқ хўжалиқ факультетига кириб ўқий бошлади ва 1931 йилда уни битириди.

Ж. Мухаммадхон 1949—1954 йилларда энг муҳим постларда — ўқув-педагогига наشريетига бош редактор, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиқ министрлигининг бош бошқармасига бошлик ҳамда республика Қишлоқ хўжалиқ министрлигининг ўринбосари вазифаларида ишлади. 1955 йилнинг бошида «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиқ» журналинга бош редактор этиб тайинланди. 1963 йилнинг бошидан бу журнал икки тилда — ўзбек ва рус тилларида нашр этила бошлади.

Уртоқ Мухаммадхоннинг самарали хизматларини партия ва ҳукуматимиз мубоин таъдирлади. У яқин марта «Хурмат Белгиси» ордени билан, уч марта Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиги ҳамда медаллар билан мукофотланди.

Жаъфар Мухаммадхон 60 ёшига кириди. Кунн неча унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ҳодими» унвони берилди. Қирқ йилдан бунён республика энг қишлоқ хўжалиқининг ривожланишига, қўнлаб маънави надрлар таъйирлашга, ишчи-лоқ хўжалиқ алабистининг ююри босқичга кўтарилишига, «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиқ» журналининг бўлишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келаятган педагог, агроном, қаламшас дустони Жаъфар Мухаммадхоннинг 60 йиллик юбилейини ишчи-лоқлар энзимиз, унга сиҳат-саломатлик, ишларида натта ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Мамлакатимизда социализм ва коммунизм қўрилиши жараёнида кўп миллатли совет кишиларининг янги тарихий умуумийлигини белгилайдиган асосий белгилар мажмуаси аниқланди. Коммунистнинг жамият қўрилишининг кенгайтирилган даврида барча қишқисойли, социал ва маданий ваифаларини ҳал этишда коммунистнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш асосий ва муҳим масалалардан бири ҳисобланади. Бу муҳим вазифа барча социалистик миллатларнинг итерационал бирлиги ва ўзаро бир-бирига ердан бериши негизда бажариломоқда.

Мехнатнинг социалистик тақсимоти, ишлаб чиқаришни янги-социалистик ва кооперативлиштириш негизда хўжалиқ алоқаларини кўчатитириш ҳам СССР халқларининг риважиди ва бир-бирига яқинлашувида муҳим омили ҳисобланади. Миллатлар ўртасида меҳнат тақсимоти ҳар бир республика ва умуман Совет Иттифонининг манфаатларини тўғри ўйгунаштириш принципи асосида амалга оширилмоқда. Совет республикаларининг мавжуд қишқисой ва табиий ресурслари ҳисобга олинган ҳолда ихтисослаштириш ҳам кўчатитирилди.

Умумиттифон меҳнат тақсимотида Ўзбекистоннинг ҳам улущи катта. Бу айнисса пахта етиштиришда яқнол созилади. Ўзбек халқи СССРда етиштирилятган бутун пахта ҳосилининг 70 процентдан кўпригини етказиб бераётгани билан фахрланади. Бу, бунузи, фалсафий-каторлари Ўзбекистон экономикаси тўғри маъбурий равишда бир томонлама ихтисослаштирилган деган вас-васалари тўғри деган маънони билдирмайдн, албатта. Бизнинг республикамиз фақат пахта эмас, балки ишакча, қоракўлга ва бошқа қишлоқ хўжалиқ махсулотларига ҳам бой. У замонавий индустриал

ишлаб чиқаришга ҳам эга. Ўзбекистонда ялли Махсулот ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми 1913 йилдаги қараганда 33 баравар ўсди. Республикада фақат пахтачилик базасидаги енгил саноат ривожланишига қолмасдан, Ўзбекистон ССР илгачама тўқиб чиқаришда СССРда иккинчи ўринни эгаллайди. Айна пайтда бу ерда машинасозлик, металлургия, химия саноати, энергетика кенг таракқий етган.

Тошкентдаги «Учун» тўнимачилик-галантерея фирмасида беш йиллик топшириларини муваффиқияти бажариш учун курашувчилар сафи негизий бормоқда. Суратда: сиена топшириларини 120—130 процент бажараётган илгор ишчи Е. Минченко, А. Тўраев фотоси.

Узбекистоннинг Охангарон — Олмалиқ ҳавзасидаги ва Зарафшон гизма голлари етказилган қонлар базасида ривожланаётган рагли металлургияси СССР халқ хўжалигида муҳим ўрин эгаллайди. Қизилқум даштидаги олтин қонларини ўзлаштириш бошланди. Етти йил мобайнида (1959-1965 йиллар) республикада электр энергияси ҳосил қилиш 2,5 баравар кўпайди. Ҳозир эса Ўзбекистон электр станциялари 1913 йилдан бутун чор Россияда ҳосил қилингандан 5,5 баравар кўп электр энергияси ҳосил қилмоқда. Шу давр ичиде республика машинасозлигининг махсулоти уч баравар, газ қазиб чиқариш кейинги тўрт йил ичиде 16 баравар кўпайди. 1966-1970 йилларда саноат ялли

маҳсулотини 1,6 баравар, газ қазиб чиқаришни 2,3 баравар, электр энергияси ҳосил қилиш 2,2 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда. Дарҳақиқат, Ўзбекистон ССР мамлакатимизнинг асосий пахта базаси бўлиб билиб бйргалинда рагли металлургия, газ, химия, енгил ва озиқ-овқат саноати ва бошқа тармоқлар кенг таракқий етган йнрик индустриал райони бўлиб қолмоқда.

Узбекистонда юйлашган заводлар маркази билан тўқсондан кўпроқ чет мамлакатга турли машиналар экспорт қилинаптир. Ўзбекистонда янги социалистик шаҳарлар: кўмир саноатининг маркази — Охангарон, химиклар шаҳри — Чирчиқ металлургия шаҳри — Бекобод рагли индустриянинг маркази — Олмалиқ, газ саноати ва синтетик химия маркази — Навоий шаҳарлари бунёд этилди.

Республикада шаклан миллий, мазмунан социалистик маданият таракқий етди. Бу ўринда шунин айтишнинг ўзи қифой. Ўзбекистонда ҳар йилнинг аҳолига 173 студент тўғри келади. Бу Япониядагидан икки баравар, Франциядагидан 2,5 баравар, Англия ва ГФР дагидан 3 баравар кўп демакдир. Мамлакатимизда социализм

нинг тула ва узи-кесил галабасини янаради ва бу бунимас дустликнинг муқтаҳамлиги ваариёнда Совет Иттифонидаги барча социалистик миллатлар, шу қумладан ўзбек ва қоракўлоқ миллатлари моддий ва маънавий кўчларининг шаклланишига ва таракқий этишига еришдилар. Ўзбек халқи тарихан йиска мудат ичиде қолоқликдан таракқий ериб гигант одим ташлади. Совет Ўзбекистонини мисолда илгари қолоқ бўлиб келган мамлакатларнинг жабр-зулмда тула капитализм босқинчи четлаб ўтиб, феодализмдан социализмга ўтиш имкониятларни тўғрисидаги ленинча баъоратини қанчалик ҳаққонийлигини яқнол қўриш мумкин.

Ўзбек халқининг ўзини шу чаларик тез таракқийта ериши оларимди, замонавий индустрия яратар оларимди, маданият, фан ва санъатини ҳар томонлама ривожлантирар оларимди? Албатта, йўқ. Ўзбекистон ССР ва бошқа қардош совет республикаларининг тарихий буюк муваффақиятлари социалистик интернационализмнинг сиғалган байроғи остида муқтаҳам янпсаланган кўп миллийлик ва кўп миллатли совет халқи меҳнатининг наратқасидир.

Ўзбек халқи ўз тақдирини

буюк рус халқи ва мамлакатининг бошқа халқлари билан умрбода боғлашди. Жаҳонда бу бирлиги ва янпс-янка раҳна сола оланган бирорта куч йўқ.

Коммунистик партия миллий масала тўғри ҳақ этилшининг яқночмисини ва ташкилотчисирид. Бизнинг жонаҳон ленинчи партияимиз Совет Иттифонидаги барча халқларни дустлик иплари билан боғлашга шунинг учун ҳам мушарраф бўлдики, у доимо барча халқларнинг манфаатларига ва уларнинг миллий ҳуқуқиятлари ҳамда оруз-истақларига обдон эътибор бериб келмоқда. Бу ишни барча миллат меҳнатқашларини социалистик умумийлик, умумдавлат манфаатлари руҳида тарбиялаш билан қўшиб олиб бормоқда.

КПССнинг интернационалистик сиёсати Советлар мамлакатидан ташқарида ҳам галаба қозонди. Бу — совет миллий муносабатлар соҳасида миллий йиқисидидаги стратегия ва тактиканинг намунаси бўлиб қолди. КПСС халқларининг дустлиги ва ўзаро ҳамкорлигини муқтаҳамлаш зармисини бўлиб чинмоқда. КПСС халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий-озодлик ҳаракатининг пролетар интернационализи, марксизм-ленин-

измининг бузилмас принциплари негизда янгилашувчи учун толамас қурашди. КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми бунинг яқнол далили бўла олади. Пленум тарихий таракқийнинг ҳозирги даври капитализм билан социализм ўртасидаги идеологик курашнинг кескин кучайиб кетаятгани билан характерланишини қайд қилди. Анткоммунистик пропагандадан жуда катта апарати ҳозир социалистик мамлакатлар, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини суяйтириш, замонавининг илгор кучларини тарқатиш, социалистик жамиятни ўз ичиде туриб раҳна солишга қарайлганлар. Шундай шароитда КПСС Марказий Комитети Пленуми душман идеологиясига нарши муборасиз кураш олиб борди, имперериализм кирдиқорларини кескин фош қилиш ташлашга, меҳнатқашларини коммунистик руҳда тарбиялашга ҳамма жойда ихтишашга ҳаққиди.

КПССнинг социалистик Ватанизмнинг миллий масалани ҳал этиш учун социализмга порлоқ йўл очиб берган тарихий тажрибаси социалистик интернационализм голларининг тантанасидир.

Х. ТУРСУНОВ, профессор.

Халқларнинг империализмга қарши, миллий мустақиллик, озодлик, демократия ва социализм учун курашидаги муваффақият гарови бўлган социализм ва миллий-озодлик ҳаракати кучларининг иттифоқи яшасин ва мустақамлансин!

(ИПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН)

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

Планетамизда

Космонавтарни қутқариб қолиш тўғрисидаги битим имзоланди

МОСКВА, 22 апрель. (ТАСС). Бугун, СССР Ташқи ишлар министрининг биносида «Космонавтарни қутқариб қолиш, космонавтарни қайтариб олиш ва космик фазога учирилган объектларни қайтариб олиш» тўғрисидаги шартнома имзолаш маросими бўлди.

Познань (Польша) Олий иншоот хўжалик мактаби ҳузурдаги иншоот хўжалигининг маҳинишчилар кафедрасининг илмий ходимлари сизгибарни ёпиқ биноларда ва беосита айволларда соғиш учун мўлжалланган уч хил аппарат яратдилар. Суратда: профессор О. Верес ва ассистент В. Войне сут соғиш аппаратининг прототипларини кўздан кичирмондилар.

Цейлон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми

КОЛОМБО, 22 апрель. (ТАСС). Цейлон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 18-19 апрелда Коломбода ўтказилган пленумида Марказий Комитетининг баш секретари Питер Кейнеманнинг доклады тинланди. Питер Кейнеман Будапештдаги учрашув ва «Халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги ва янгилиги учун курашда империализмга қарши курашда муҳим ва ҳал қилувчи вазифа» деб таърифлади.

Совет Иттифоқи, Чехослования, Вьетнам Демократик Республикаси ва Польша олимлари янги ядро парчаланишларининг биринчи бўлиб аниқлашга ва рўйхатга олишга муваффақ бўлишди. Еш совет олимиди М.И. Ҳачатурян раҳбарлигида янги ядро тадқиқотлари Бирлашган институтининг синхрофазотронда ўтказилди. Тадқиқотчилар Дубна олимлари билан биргаликда СССР Фанлар академияси Физика институтининг мутахассислари ҳам иштирок этишди. Суратда: Совет инженериди Валентин Матюшин (чапда) ва Чехослования физигиди Ян Галлий тажриба қилишда.

ПАРЛАМЕНТЛАРАРО ИТТИФОҚНИНГ СЕССИЯСИ

ДАКАР, 22 апрель. (ТАСС). Парламентлараро иттифоқнинг 102-сессияси кеча бу ерда ўзининг таъмомилади. Парламентлараро иттифоқ кўнгалари сессиясининг иш тизимлари таъмомилади қилинди. Парламент аъзоларининг Янги Шарқдаги аҳоли вази муҳим проблемалар юзасидан қабул қилган қарорларни, «Иордания»

АЖОЙИБОТЛАР, ҲАНГОМАЛАР

ИРЛАНДИЯДАГИ «Портланд Роверс» клубининг футболчилари янги майдонда ҳаммават галстуклар тақиб, футбол уйнашди. Бу жаҳондаги галстук тақиб уйнайдиган янги янги ойнададир. Бунинг сабаби бор: номандагининг энг ашаддий мухлисарида бир ўзининг жузда кўп тушунин номандаги мерос қилиб, шу пулларга галстук тақиб тақибини васият қилиб қолган.

нинг Исроил боғиб олган территорияга парламент комиссияси юбориш тўғрисидаги ташкил қўлаб-қувватлаганили аниқ шундай мажорани тилиқ бартараф қилиш ишда шубҳасиз олга қараб қўйилган қараридир. Совет делегациясининг бошлиғи, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Ю. И. Палецис ТАСС мухбири билан суҳбатда шу гапларни айтди.

ПОЛЯК ЮМОРАЛАРИ

БАҲОНИ ҚАРАНГ — Эшик енида ҳаминша хотининг кутиб ўтиради. — Сиз ҳозир нутқ сўзлайсизми ёки одамлар кайф-сафони давом эттириб-сизми? — Чунки бу йил қулдунлар ҳосили нам бўлди. — Нимага кам бўлар экан? Ҳозиргина бу йил қулдунлар ҳосили бўлди, — деб ёзилган хабарни ўқидим-ку. — Ҳа, лекин шунча ҳосилни интиб олти осомми?

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

ПУЛИ — ХУМРОДА ТАНТАНАЛИ МАРОСИМИ КОбУЛ, СССР Ёрдами билан қурилган Пули-Хумро — Қундуз электр линиясини Пули-Хумрода тантанали очиш маросими ўтказилди. Афғонистон парламентининг аъзоси Самд Ашраф Фулом Илои Ҳамда юлчилар ишлари ва саноат министрлиги энергетика департаментининг мудири Ҳамидулла Хомид мажлис ахтига келиб нутқ сўзлаб, 90 километрдан кўпроқ узунликдаги электр линияси мамлакатнинг икки вилоятини ривожлантиришда катта роль ўйнайд, деб уқибди. Улар бу линияни қуришда техникавий ёрдам кўрсатган Совет Иттифоқига чукур миннатдорчилик изҳор қилишди.

ПРЕЗИДЕНТ ОРИФНИНГ АЙТГАНЛАРИ ҚОҲИРА, МЕН агентлигининг мухбири Бағдоддан хабар беради: Ироқ президенти Абдул Раҳмон Ориф, араб мамлакатлари Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатмоқ учун тўғри кўнгаларни сарфлашлари лозим, деди Ҳамда араб давлатларининг сиёсий ва итисодий имкониятларини бирлаштириш кераклигини айтди. Президент Ориф Ироқ Республикасининг собиқ президенти Абдул Салом Орифнинг аяқидан фалонати вақтида халок бўлганига икки йил тулашга бағишланган маросимда сўзлаб шу гаплар айтди.

МАРОКАШ ҚОРОЛИ БИЛАН ЭРОН ШОҲИНИНГ МУЗОКАРАЛАРИ

ТЕҲРОН, Марокаш қороли Ҳасан II билан Эрон шоҳи Муҳаммад Ришо Пахлавий ўртасида бўлиб ўтган музокаралар тўғрисида Эрон пойтахтида эълон қилинган қўшма ақборотда айтиладики, оқулашга қилиб олинган араб территорияларида Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетиш, Янги Шарқ проблемасини ҳар қандай бартараф қилишнинг асосий шартидир. Ҳар иккала томон деиладан ақборотда, оқулашга қилиб олинган ерларнинг, шу жумладан, Қундуз шаҳрининг қонуний статусини ўзгартиришга қўл қўйиб бўрмайд, деб ҳисоб-лашди.

ПЛАНАШТИРИШ КЕНГАШИ ТУЗИЛДИ

ҚОҲИРА, Янги Араб Республикасида планлаштириш олий кенгаши тузилди. МЕН агентлиги мухбирининг Қоҳирадан берган хабарига айтилишича, бу қарор Янги Араб Республикаси ҳукуматининг мажлисида қабул қилинган Ташқи ишлар министри, қишлоқ хўжалик министри, замот ва ишлари, молия, алоқа министрларини иборат бу кенгашига ҳукумат бошлиғи раҳбарлик қилди. Кенгашнинг вазифаси мамлакат мажлиси, эконоомиясини ривожлантириш, ва социал ривожлантиришнинг илмий асосда планлаштиришдан иборат бўлади.

ЖАНУБИЙ ЯМАН ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИДАГИ ҲАМРАШЛИК

АДАН, Жанубий Яман Халқ Республикасини президентиди Кахтан Ашшабнинг декрети билан республика ҳукуматида бир қанча ўзгаришлар қилинди. Муҳаммад Салих Ал-Азидий мулоффа министри қилиб, Абдул Маллик Исмоил эконоомика, савдо ва планлаштириш министри қилиб, Абдулло Уйба маданият, илмий йўналиш ва Яман бирлиги ишлари министри қилиб, Умар Қутб Умар маҳкат ва социал таъминот министри қилиб тайинланди.

СУДАНДА САЙЛОВ

ҲАРТУМ, Суданда таъсис мажлисида умумий сайлов давом этмоқда. Бир неча мамурий марказларда, шунингдек мамлакат пойтахтида овоз бериш тугади. Ҳартумда сайловчиларнинг 80 процентиди овоз беришда қатнашди. Узоқ вилотларда сайлов таъмоми бўлганда некин 15 кун ўтгач овозларни ҳисоблаб чиқиш қилинмади.

ҲУСАЙН АРРИЕДГА КЕЛДИ

ПАРИЖ, Франс Пресс агентлиги мухбирининг хабарига айтилишича, 20 апрелда Иордания қороли Ҳусайн Саудия Арабистонининг пойтахти Арийдга келди. Қороль Ҳусайн бир қанча араб мамлакатлари бўйлаб сафар қилиб юрибди, у Ироқ, Кувейт, Бахрэн, Катар Ҳамда Шартномали Уммоннинг бир қанча амирларини айланиб чикди.

Қороль Ҳусайн Арийдга Саудия Арабистонининг қороли Фаисал билан ва бу ерга келган Марокаш қороли Ҳасан II билан музокаралар олиб боради. Араб мамлакатлари маъбулоти фикрича, бу уч томонинг музокаралари қўшма мақсадлар, шу жумладан Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш мақсадли араб мамлакатларининг бирлигини мустақамлаш қорали, шунингдек араб давлатлари бошлиқларининг кенгашларини чакриб билан алоқадор проблемалар ҳақида гаплашиб олачди. (ТАСС).

САВОЛГА ЖАВОБ

Харидор сотувчидан: — Қулдунларнинг намуначи қиммат? — деб сўради. — Чунки бу йил қулдунлар ҳосили нам бўлди. — Нимага кам бўлар экан? Ҳозиргина бу йил қулдунлар ҳосили бўлди, — деб ёзилган хабарни ўқидим-ку. — Ҳа, лекин шунча ҳосилни интиб олти осомми?

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 8.25 — Қўшиқлар, 9.50 — Ҳинд кинофильмларида қўйлар, 9.50 — «Агроном Маслаҳатлари» (тоқ), 10.10 — Чехослования енгил қўйлар ансамблининг концерти, 11.15 — «Марс — маданият ҳақида» (суҳбат), 11.25 — Ҳ. Раҳимов, «Ешлик» симфоник поэмаси, 12.15 — Музикали танлафуз, 13.30 — Қўшиқлар, 16.10 — «А. Азимов қўйлариди» (монитор-очерк), 16.50 — «Правда» галетасининг абори, 17.00 — «Композитор Р. Ҳамроев» (очерк, рус.), 18.00 — «Ватан мухофазасида» (Туркистон Ҳарбий округи 50 йиллиги олдидан, рус.), 18.10 — А. Газауов, Тантанали янгалар (рус.), 18.40 — Спорт (рус.), 20.00 — «Индустриалган Ўзбекистон» (радиожурнал), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Кошперт (киноақшамлик, Ҳодимлари тўғрисида), 22.20 — Қўшиқлар, 22.40 — Позитив Кечас, 23.15 — «Конартларнинг оғанда» (музикали эшиттириш).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРАДА — 24-IV да Оқ-қуш куйи. ХАМЗА — НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24-IV да Анжонларни, 25-IV да Парвона, МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРАДА — 24-IV да Гули снэх, 25-IV да Фарҳод ва Ширин.

КИНО

Анна Каренина (нег форматли, икки серияли фильм) — «МАЙНА» (кундуз ва кечурун), САНЪАТ САРОИИ (кеч соат 6.15 минутда ва 9 да). «Авлиб Януари» операцияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечурун), САНЪАТ САРОИИ (орталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 17.55 — Кўрсатишлар программаси, 18.00 — Телеингиллар (рус тилида). Ўзбек тилида: 18.10 — Қизил галстук (тележурнал), 18.45 — Ноз-неъмат бунёдори программаси, 19.15 — Концерт, 19.30 — Телеингиллар, 20.00 дан — Москва нўрсатади.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА САНЪАТ САРОИДА «АННА КАРЕНИНА»

ини серияли, нег экранли бадий фильмга коллектив бўлиб кўриш учун аяқалар қабул қилиш давом этмоқда ва бадий олд куйлари учун ол. бадий билет сотиш кассаси орталаб соат 10-ўрмдан кеч соат 6 гача ишламоқда.

ГРАЖДАНЛАР! ЭНГ ҚУЛАЙ, ТЕЖАМЛИ ВА ЮҚОРИ КАЛОРИЯЛИ ЕЎЛҒИ—ГАЗ МОҲИРЛИК БИЛАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИШНИ ТАЛАБ ҚИЛАДИ. ЭСДА ТУТИНГ! Газнинг ҳаво билан аралашмаси портлаш хавфини тугатмайди. Хизматдаги газ плиталарини қаровсиз қолдирманг. Пилтадан фойдалангандан сўнг горелла ва газпровод криларини бериқтинг. ГАЗ АСОБЛАРНИДАН ФОЙДАЛИНИШ ҚОНДАЛАРНИГА АМАЛ ҚИЛИНГ. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги. «Ўзбекгаз» бошқармаси.

ДИССЕРТАЦИЯ ЕКЛАЯДИЛАР

Диссертациялар билан университет кутубхонасида тақиб шун мумкин (Қуёбишев кўчаси, 10-уй).

«Узсантехгазмонти» ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

Катта проаб, мастер, проаб хунаинга ва сантехника ишлари бўйича инженер ва техниклар, слесарь-сантехниклар, Дамалчи, Оҳангарон, Ангарон, Чирчиқ Тошкент шаҳарларида ишлаш учун газ-электр пайвандчилар. МУРОЖААТ УЧУН АДРЕС: Тошкент шаҳар, Педагогическая кўчаси, 72-уй, наларлар бўлими: Олмалик шаҳар, Энгельс кўчаси, сантехгазмонтаж; Ангарон шаҳар, II Ҳумуза кўчаси, сантехгазмонтаж; Оҳангарон шаҳар, сантехгазмонтаж.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ КИНОПРОКАТ КОНТРОЛСИГА

фильмни теширувчилар ва шоғирлар секретарь-машиниста, кинопрограмма тузиучилар, фильмлар базасига ишчилар, ҳисобчи-кассир, режисер бўйича редактор, бухгалтер-ревизор. МУРОЖААТ УЧУН АДРЕС: Тошкент шаҳар, Заводская кўчаси, 35-уй (7. 9. 11. 14 трамвайлар, 6. 23. 31 автобуслар), телефон 5-28-03.